

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO

Į S A K Y M A S
DĖL VANDENSAUGOS TIKSLŲ NUSTATYMO TVARKOS PATVIRTINIMO

2003 m. rugsėjo 15 d. Nr. 457
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vandens įstatymo (Žin., 1997, Nr. [104-2615](#); 2003, Nr. 36-1544) 18 ir 22 straipsniais, vykdydamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. kovo 5 d. nutarimu Nr. 292 „Dėl Lietuvos pasirengimo narystei Europos Sąjungoje programos (Nacionalinė ACQUIS priėmimo programa) teisės derinimo priemonių ir ACQUIS įgyvendinimo priemonių 2003 metų planų patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. [25-1019](#)) patvirtinto 2003 metų plano 3.22 skyriaus „Aplinka“ 3.22.4 poskyryje „Vandens apsauga“ patvirtintą ACQUIS teisės derinimo priemonę, kurios kodas 3.22.4-T37, ir atsižvelgdamas į Europos Sąjungos Parlamento ir Tarybos 2000 m. spalio 23 d. direktyvos 2000/60/EB, nustatančios Bendrijos veiksmus vandens politikos srityje pagrindus, reikalavimus,

1. T v i r t i n u Vandensaugos tikslų nustatymo tvarką (toliau – Tvarka) (pridedama).

2. P a v e d u:

2.1. Aplinkos apsaugos agentūrai, vadovaujantis šia Tvarka, kiekvienam paviršinių vandens telkinių tipui (išskyrus pakrantės ir tarpinius vandenis) iki 2006 m. vasario 1 d. nustatyti būklės vertinimo kriterijus, iki 2007 vasario 1 d. – vandens telkinių būklę ir ne vėliau kaip iki 2008 m. sausio 10 d. – vandensaugos tikslus paviršiniams vandens telkiniams;

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-573](#), 2004-11-08, Žin., 2004, Nr. 168-6209 (2004-11-20), i. k. 104301MISAK00D1-573

2.2. Jūrinių tyrimų centrui, vadovaujantis šia Tvarka, kiekvienam pakrantės ir tarpinių vandenų tipui iki 2006 m. vasario 1 d. nustatyti būklės vertinimo kriterijus, iki 2007 m. vasario 1 d. – vandens telkinių būklę ir ne vėliau kaip iki 2008 m. sausio 10 d. – vandensaugos tikslus pakrantės ir tarpiniams vandens telkiniams;

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-573](#), 2004-11-08, Žin., 2004, Nr. 168-6209 (2004-11-20), i. k. 104301MISAK00D1-573

2.3. Lietuvos geologijos tarnybai prie Aplinkos ministerijos, vadovaujantis šia Tvarka, iki 2006 m. vasario 1 d. nustatyti požeminių vandens telkinių būklės vertinimo kriterijus, iki 2007 m. vasario 1 d. – vandens telkinių būklę ir ne vėliau kaip iki 2008 m. sausio 10 d. – vandensaugos tikslus požeminiams vandens telkiniams;

2.4. Įsakymo vykdymo kontrolę – ministerijos sekretoriui A. Spruogiui.

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro

2003 m. rugsėjo 15 d. įsakymu Nr. 457

VANDENSAUGOS TIKSLŲ NUSTATYMO TVARKA**I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Vandensaugos tikslų nustatymo tvarkoje (toliau – Tvarka) nustatomi:
 - 1.1. bendrieji principai vandens telkinių ir juose esančio vandens būklei ir vandensaugos tikslams bei jų pasiekimo terminams nustatyti;
 - 1.2. paviršinių ir požeminių vandens telkinių būklei klasifikuoti naudojami kokybės elementai ir juos apibūdinantys rodikliai;
 - 1.3. paviršinių bei požeminių vandens telkinių būklės ir dirbtinių bei labai pakeistų vandens telkinių ekologinio potencialo klasių bendrieji požymiai.
2. Šioje Tvarkoje nustatytų būklės klasių bendrųjų požymių pagrindu požeminiams vandens telkiniams ir natūralių paviršinių vandens telkinių tipams, o ekologinio potencialo klasių bendrųjų požymių pagrindu – dirbtinių ir labai pakeistų vandens telkinių tipams nustatomi kriterijai vandens telkinių priskyrimui atitinkamai būklės ir ekologinio potencialo klasėms. Jais remiantis nustatoma visų vandens telkinių esama būklė ir reikalavimai būklei (vandensaugos tikslai), kuriuos reikia pasiekti per laikotarpį, nustatytą pagal šios Tvarkos II skirsnio nuostatas.
3. Vandensaugos tikslai turi būti nustatyti iki 2008 m. sausio 10 d., peržiūrėti ir atnaujinti – ne vėliau kaip iki 2015 m., o po to – kas šešerius metus.
4. Jei pagal kitus teisės aktus tam tikram vandens telkiniui taikytini kiti, nei nustatyti pagal šios Tvarkos nuostatas, tikslai, tai taikomas tas, kuris yra griežtesnis.
5. Vandens telkiniams negalima nustatyti tokių vandensaugos tikslų, kurie pažeistų Lietuvos Respublikos tarptautinius įsipareigojimus arba kliudytų juos įgyvendinti.
6. Tvarkoje vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos vandens įstatymo (Žin., 1997, Nr. [104-2615](#); 2003, Nr. 36-1544) 3 straipsnyje apibrėžtas sąvokas.

II. BENDRIEJI PRINCIPAI VANDENSAUGOS TIKSLAMS NUSTATYTI

7. Natūraliems paviršiniams vandens telkiniams keliamas tikslas – gera būklė.
8. Dirbtiniams ir labai pakeistiems vandens telkiniams keliamas tikslas – geras ekologinis potencialas ir gera cheminė būklė.
9. Paviršinių vandens telkinių, įvertinus jo hidromorfologinių charakteristikų pakitimus, padarytus dėl antropogeninės veiklos poveikio, leidžiama priskirti prie dirbtinio ar labai pakeisto vandens telkinio, kai:
 - 9.1. telkinio hidromorfologinių charakteristikų atkūrimas, kuris būtinas norint pasiekti gerą ekologinę būklę, sukeltų reikšmingą neigiamą poveikį:
 - 9.1.1. aplinkai;
 - 9.1.2. navigacijai, įskaitant uostų įrenginius, ar rekreacijai;
 - 9.1.3. veiklai, dėl kurios vanduo yra kaupiamas geriamojo vandens tiekimui, elektros gamybai ar drėkinimui;
 - 9.1.4. vandens reguliavimui, apsaugai nuo potvynių, žemės sausinimui; arba
 - 9.1.5. kitoms ne mažiau svarbioms subalansuotos žmogaus veiklos rūšims;
 - 9.1.6. dėl techninių galimybių ar per didelių sąnaudų kitomis aplinkosauginiu požiūriu pranašesnėmis priemonėmis negalima gauti naudos, kurią duoda vandens telkinio pakeistos savybės.
10. Vandens telkinių priskyrimas dirbtiniams ar labai pakeistiems turi būti peržiūrimas kas šešerius metus.
11. Požeminiams vandens telkiniams keliamas tikslas – gera kiekybinė ir cheminė būklė.

12. Jei nustatoma labai gera ar gera paviršinio vandens telkinio būklė, labai geras ar geras dirbtinio ar labai pakeisto vandens telkinio ekologinis potencialas ir cheminė būklė arba labai gera ar gera požeminio vandens cheminė ir kiekybinė būklė, turi būti siekiama, kad tokia būklė nesuprastėtų.

13. Be to, turi būti siekiama:

13.1. nutraukti ir palaipsniui sumažinti teršimą pavojingomis ir prioritetinėmis pavojingomis medžiagomis;

13.2. sustabdyti požeminio vandens užterštumo didėjimą, atsirandantį dėl žmogaus veiklos poveikio, ir nuosekliai mažinti požeminio vandens taršą.

14. Paviršiniams ir požeminiams vandens telkiniams gali būti keliami ne tokie griežti tikslai, kokių reikalaujama pagal šios Tvarkos 7, 8 ir 11 punktus, kai, atlikus upių baseinų rajono apibūdinimą ir žmogaus veiklos poveikio vandens telkinių būklei apžvalgą, nustatoma, jog tie telkiniai yra taip paveikti žmogaus veiklos arba jų gamtinės sąlygos yra tokios, kad vandensaugos tikslus, nustatytus pagal šios Tvarkos 7, 8 ir 11 punktų nuostatas, pasiekti būtų neįmanoma arba per brangu, ir kai yra tenkinamos visos šios sąlygos:

14.1. dėl per didelių sąnaudų kitomis aplinkosauginiu požiūriu pranašesnėmis priemonėmis negalima gauti naudos, kurią duoda vandens telkinio būklė lemianti žmogaus veikla;

14.2. užtikrinama, kad bus pasiekta kuo geresnė vandens telkinio būklė, atsižvelgiant į poveikį, kurio negalima išvengti dėl žmogaus veiklos ir taršos pobūdžio;

14.3. užtikrinama, kad paveikto vandens telkinio būklė toliau neprastės.

15. Šios Tvarkos 7, 8 ir 11 punktuose nurodyti vandensaugos tikslai turi būti pasiekti ne vėliau kaip iki 2015 m. gruodžio 22 d., atsižvelgiant į pagal šią Tvarką leidžiamus nukrypimus nuo vandensaugos tikslų.

16. Šios Tvarkos 15 punkte nurodytą tikslų pasiekimo terminą paviršiniams ir požeminiams vandens telkiniams galima pratęsti, kai atitinkamo vandens telkinio būklė toliau neprastėja ir yra tenkinamos visos šios sąlygos:

16.1. nustatoma, kad būtino vandens telkinio būklės pagerėjimo iki 2015 m. gruodžio 22 d. nebus galima pasiekti bent dėl vienos iš šių priežasčių:

16.1.1. dėl techninių galimybių norima vandens telkinio būklė gali būti pasiekta tik etapais, kurie tęsiasi ilgiau negu iki 2015 m. gruodžio 22 d.;

16.1.2. pasiekti būklės pagerinimą per nustatytą laiką būtų per daug brangu;

16.1.3. užbaigti būklės pagerinimo negalima dėl gamtinių sąlygų;

16.2. terminas pratęsiamas ilgiausiai tokiam laikotarpiui, per kurį du kartus yra atnaujinamas upių baseinų rajono valdymo planas, tai yra ilgiausiai iki 2027 m. gruodžio 22 d., išskyrus tuos atvejus, kai per tokį laiką keliamų tikslų pasiekti negalima dėl gamtinių sąlygų.

III. LEIDŽIAMY NUKRYPIMAI NUO VANDENSAUGOS TIKSLŲ

17. Laikinas paviršinių ar požeminių vandens telkinių būklės suprastėjimas nelaikomas šios Tvarkos reikalavimų pažeidimu, jei jį sukėlė išimtinės gamtinės priežastys ar neįveikiamos aplinkybės (force majeure), kurių pagrįstai nebuvo galima numatyti, visų pirma potvyniai ir užsitęsios sausros arba avarijų padariniai, kurių nebuvo galima numatyti, kai yra tenkinamos šios sąlygos:

17.1. imamasi visų praktiškai įmanomų priemonių, kad vandens telkinių būklė toliau neprastėtų ir kad nebūtų sutrukdyta pasiekti vandensaugos tikslų kituose vandens telkiniuose, kurių tos išimtinės gamtinės priežastys ar neįveikiamos aplinkybės nepaveikė;

17.2. sąlygos, dėl kurių galima paskelbti išimtinės aplinkybės, yra nurodytos upių baseinų rajono valdymo plane;

17.3. priemonės, kurių reikia imtis tokiomis išimtinėmis aplinkybėmis, yra numatytos priemonių programoje ir, pasibaigus toms aplinkybėms, jos netrukdyt atkurti vandens telkinio kokybę;

17.4. išimtinių aplinkybių arba aplinkybių, kurių nebuvo galima numatyti, poveikis patikrinamas kasmet ir imamasi visų praktiškai įmanomų priemonių kuo greičiau atkurti tokią vandens telkinio būklę, kokia buvo prieš jam patiriant tų aplinkybių poveikį;

17.5. apibendrinta informacija apie išimtinių aplinkybių arba aplinkybių, kurių nebuvo galima numatyti, padarinius ir taikytas ar taikytinas priemones pagal šios Tvarkos 17.1 ir 17.4 punktus pateikiama kitame atnaujintame upių baseinų rajono valdymo plane.

18. Šios Tvarkos pažeidimu nelaikoma, kai gera paviršinio vandens ekologinė būklė arba dirbtinių ar labai pakeistų vandens telkinių geras ekologinis potencialas, gera požeminio vandens būklė nepasiekiami ir paviršinio ar požeminio vandens telkinio būklė suprastėja dėl naujų paviršinio vandens telkinio fizinių charakteristikų pakeitimų ar požeminių telkinių vandens lygio pokyčių, taip pat kai labai gerai paviršinio vandens telkinio būklei suprastėti iki geros būklės nesutrukdoma dėl naujos subalansuotos žmonių veiklos, vykdomos plėtros, ir yra tenkinamos šios sąlygos:

18.1. imamasi visų įmanomų priemonių vandens telkinio būklei daromam poveikiui sušvelninti;

18.2. tokių pakeitimų ar pakitimų priežastys konkrečiai yra nurodytos ir paaiškintos upių baseinų rajono valdymo plane, o vandensaugos tikslai tikslinami kas 6 metai;

18.3. tokių pakeitimų ar pakitimų priežastys yra labai svarbios visuomenės interesams, ir (arba) naujų pakeitimų ar pakitimų atnešama nauda yra svarbi žmonių sveikatai, žmonių saugai palaikyti ar subalansuotai plėtrai ir yra didesnė už naudą, kurią aplinkai ir visuomenei duoda šios Tvarkos 7-9 punktuose nurodytų tikslų pasiekimas;

18.4. dėl techninių galimybių ar per didelių sąnaudų naudos, kurią duoda tokios vandens telkinio modifikacijos ir pasikeitimai, negalima gauti kitais būdais, kurie aplinkos apsaugos atžvilgiu būtų gerokai pranašesni.

19. Taikant šios Tvarkos 17 ir 18 punktus, turi būti užtikrinama, kad tai netrukdytų pasiekti vandensaugos tikslų ir/ arba nepakenks jau pasiektiems vandensaugos tikslams kituose vandens telkiniuose, kuriems tokios išimtys netaikomos. Be to, šių punktų ar kitų naujų nuostatų taikymas turi garantuoti bent tokį patį apsaugos lygį, kokį garantuoja Europos Sąjungoje galiojantys teisės aktai.

IV. KOKYBĖS ELEMENTAI VANDENS TELKINIŲ BŪKLEI KLASIFIKUOTI

20. Nustatant paviršinių vandens telkinių būklę vertinama jų ekologinė ir cheminė būklė. Pagal prastesnę iš jų nustatoma bendra vandens telkinio būklė.

21. Paviršinių vandens telkinių ekologinė būklė vertinama žemiau išvardytų vandens telkinio biologinių, hidromorfologinių ir fizikinių-cheminių kokybės elementų pagrindu. Telkinio ekologinė būklė nustatoma pagal prasčiausią būklę rodantį kokybės elementą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-573](#), 2004-11-08, *Žin.*, 2004, Nr. 168-6209 (2004-11-20), i. k. 104301MISAK00D1-573

22. Paviršinių vandens telkinių cheminė būklė vertinama pagal koncentracijas tų medžiagų, kurioms yra nustatyti bendrieji Europos Sąjungos vandens kokybės standartai. Vandens telkinio cheminė būklė nustatoma pagal prasčiausią būklę rodančios cheminės medžiagos koncentraciją. Vandens telkinio būklė laikoma gera, jei neviršijamos Europos Sąjungos nustatytos didžiausios leistinos koncentracijos. Priešingu atveju vandens telkinio cheminė būklė vertinama kaip bloga.

23. Upės ekologinei būklei vertinti naudojami šie kokybės elementai ir juos apibūdinantys rodikliai:

23.1. *biologiniai kokybės elementai:*

23.1.1. fitoplanktono taksonominė sudėtis ir gausa;

23.1.2. makrofitų ir fitobentosos taksonominė sudėtis ir gausa;

23.1.3. zoobentosos taksonominė sudėtis ir gausa;

23.1.4. ichtiofaunos taksonominė sudėtis, gausa ir amžinė struktūra;

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-573](#), 2004-11-08, *Žin.*, 2004, Nr. 168-6209 (2004-11-20), i. k. 104301MISAK00D1-573

23.2. *hidromorfologiniai kokybės elementai*, papildantys biologinius elementus:

23.2.1. hidrologinis režimas: vandens nuotėkio tūris ir jo dinamika, ryšys su požeminiais vandens telkiniais;

23.2.2. upės vientisumas;

23.2.3. morfologinės sąlygos: upės gylis ir pločio kaita, tėkmės greitis, dugno substrato struktūra, krantų struktūra;

23.3. *fiziniai-cheminiai kokybės elementai*, papildantys biologinius elementus:

23.3.1. bendri duomenys: terminės sąlygos, prisotinimas deguonimi, mineralizacija, savitasis elektros laidis, pH, rūgščių neutralizavimo geba, maistingosios medžiagos;

23.3.2. specifiniai teršalai:

23.3.2.1. nustatytos į vandenį išleidžiamos prioritetinės medžiagos, kurioms nenustatyti bendri Europos Sąjungos vandens kokybės standartai;

23.3.2.2. kitos dideliais kiekiais į vandenį išleidžiamos medžiagos, kurioms nenustatyti bendri Europos Sąjungos vandens kokybės standartai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-573](#), 2004-11-08, *Žin.*, 2004, Nr. 168-6209 (2004-11-20), i. k. 104301MISAK00D1-573

24. Ežero ekologinei būklei vertinti naudojami šie kokybės elementai:

24.1. *biologiniai kokybės elementai*:

24.1.1. fitoplanktono taksonominė sudėtis, gausa ir biomasė;

24.1.2. makrofitų ir fitobentos taksonominė sudėtis ir gausa;

24.1.3. zoobentos taksonominė sudėtis ir gausa;

24.1.4. ichtiofaunos taksonominė sudėtis, gausa ir amžinė struktūra;

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-573](#), 2004-11-08, *Žin.*, 2004, Nr. 168-6209 (2004-11-20), i. k. 104301MISAK00D1-573

24.2. *hidromorfologiniai kokybės elementai*, papildantys biologinius elementus:

24.2.1. hidrologinis režimas: vandens nuotėkio tūris ir jo dinamika, vandens masės pasikeitimo laikas, ryšys su požeminiais vandens telkiniais;

24.2.2. morfologinės sąlygos: ežero dugno substrato struktūra, ežero kranto struktūra;

24.3. *fiziniai-cheminiai kokybės elementai*, papildantys biologinius elementus:

24.3.1. bendri duomenys: skaidrumas, terminės sąlygos, prisotinimas deguonimi, mineralizacija, savitasis elektros laidis, pH, rūgščių neutralizavimo geba, maistingosios medžiagos;

24.3.2. specifiniai teršalai:

24.3.2.1. nustatytos į vandenį išleidžiamos prioritetinės medžiagos, kurioms nenustatyti bendri Europos Sąjungos vandens kokybės standartai;

24.3.2.2. kitos dideliais kiekiais į vandenį išleidžiamos medžiagos, kurioms nenustatyti bendri Europos Sąjungos vandens kokybės standartai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-573](#), 2004-11-08, *Žin.*, 2004, Nr. 168-6209 (2004-11-20), i. k. 104301MISAK00D1-573

25. Tarpinių vandenų ekologinei būklei vertinti naudojami šie kokybės elementai:

25.1. *biologiniai kokybės elementai*:

25.1.1. fitoplanktono taksonominė sudėtis, gausa ir biomasė;

25.1.2. makrodumblių ir gaubtasėklių taksonominė sudėtis ir gausa;

25.1.3. zoobentos taksonominė sudėtis ir gausa;

25.1.4. ichtiofaunos taksonominė sudėtis ir gausa;

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-573](#), 2004-11-08, *Žin.*, 2004, Nr. 168-6209 (2004-11-20), i. k. 104301MISAK00D1-573

25.2. *hidromorfologiniai kokybės elementai*, papildantys biologinius elementus:

25.2.1. morfologinės sąlygos: gylis ir pločio kaita, dugno substrato struktūra, kranto struktūra;

25.2.2. hidrodinaminis režimas: vyraujančių srovių kryptis, gėlo vandens nuotėkis, bangų poveikis;

25.3. *fizikiniai-cheminiai kokybės elementai*, papildantys biologinius elementus:

25.3.1. bendri duomenys: skaidrumas, terminės sąlygos, prisotinimas deguonimi, druskingumas, maistingosios medžiagos;

25.3.2. specifiniai teršalai:

25.3.2.1. nustatytos į vandenį išleidžiamos prioritetinės medžiagos, kurioms nenustatyti bendri Europos Sąjungos vandens kokybės standartai;

25.3.2.2. kitos dideliais kiekiais į vandenį išleidžiamos medžiagos, kurioms nenustatyti bendri Europos Sąjungos vandens kokybės standartai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-573](#), 2004-11-08, *Žin.*, 2004, Nr. 168-6209 (2004-11-20), i. k. 104301MISAK00D1-573

26. Pakrantės vandenų ekologinei būklei vertinti naudojami šie kokybės elementai:

26.1. *biologiniai kokybės elementai*:

26.1.1. fitoplanktono taksonominė sudėtis, gausa ir biomasė;

26.1.2. makrodumblių taksonominė sudėtis ir gausa;

26.1.3. zoobentosos taksonominė sudėtis ir gausa;

26.2. *hidromorfoliginiai kokybės elementai*, papildantys biologinius elementus:

26.2.1. morfologinės sąlygos: gylio kaita, dugno substrato struktūra, potvynių ir atoslūgių zonų struktūra;

26.2.2. hidrodinaminis režimas: vyraujančių srovių kryptis, bangų poveikis;

26.3. *fizikiniai-cheminiai kokybės elementai*, papildantys biologinius elementus:

26.3.1. bendri duomenys: skaidrumas, terminės sąlygos, prisotinimas deguonimi, druskingumas, maistingosios medžiagos;

26.3.2. specifiniai teršalai:

26.3.2.1. nustatytos į vandenį išleidžiamos prioritetinės medžiagos, kurioms nenustatyti bendri Europos Sąjungos vandens kokybės standartai;

26.3.2.2. kitos dideliais kiekiais į vandenį išleidžiamos medžiagos, kurioms nenustatyti bendri Europos Sąjungos vandens kokybės standartai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-573](#), 2004-11-08, *Žin.*, 2004, Nr. 168-6209 (2004-11-20), i. k. 104301MISAK00D1-573

27. Dirbtinio ir labai pakeisto paviršinio vandens telkinio būklei vertinti naudojami tokie patys kokybės elementai, kurie taikomi natūralaus paviršinio vandens telkinio, labiausiai panašaus į atitinkamą dirbtinį ar labai pakeistą paviršinio vandens telkinį, ekologinei būklei vertinti.

V. PAVIRŠINIŲ VANDENS TELKINIŲ BŪKLĖS IR EKOLOGINIO POTENCIALO KLASIŲ BENDRIEJI POŽYMIAI

28. Upės, ežero, tarpinių vandenų ir pakrantės vandenų ekologinė būklė priskiriama prie labai geros, geros ar vidutinės būklės pagal 1 lentelėje pateiktus bendruosius požymius.

1 lentelė. Bendrieji požymiai, taikomi upės, ežero, tarpinių ir pakrantės vandenų ekologinei būklei klasifikuoti

Labai gera būklė	Gera būklė	Vidutiniška būklė
Paveiktos antropogeninės veiklos atitinkamo tipo paviršinio vandens telkinio fizikinių-cheminių ir hidromorfologinių kokybės elementų vertės nesiskiria arba labai mažai skiriasi nuo verčių, kurios paprastai būdingos tokio tipo telkiniams natūraliomis gamtinėmis sąlygomis.	Dėl žmonių veiklos atitinkamo tipo paviršinio vandens telkinio biologinių kokybės elementų vertės nedaug nukrypsta nuo verčių, kurios paprastai būdingos tokio tipo paviršinio vandens telkiniams natūraliomis gamtinėmis sąlygomis.	Atitinkamo tipo paviršinio vandens telkinio biologinės kokybės elementų vertės yra vidutiniškai nukrypusios nuo verčių, kurios paprastai būdingos tokio tipo paviršinio vandens telkiniams natūraliomis gamtinėmis sąlygomis. Dėl

Atitinkamo paviršinio vandens telkinio biologinių kokybės elementų vertės atitinka vertes, kurios paprastai būdingos tokio tipo telkiniams natūraliomis gamtinėmis sąlygomis, nuo jų nenukrypsta arba nukrypsta labai mažai.		žmonių veiklos biologinės kokybės elementų vertės vidutiniškai nukrypusios – tokio telkinio būklė yra daug daugiau sutrikdyta nei gera telkinio būklė.
Telkinio hidromorfologinės ir fizinės-cheminės sąlygos bei biologinės bendrijos atitinka natūraliems vandens telkiniams būdingas sąlygas ir bendrijas.		

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-573](#), 2004-11-08, Žin., 2004, Nr. 168-6209 (2004-11-20), i. k. 104301MISAK00D1-573

29. Vandens telkiniai, kurių būklė pagal šios Tvarkos 28 punkte nurodytus bendruosius požymius blogesnė už vidutinę būklę, priskiriami blogos arba labai blogos būklės klasėms, vadovaujantis šiais požymiais:

29.1. telkiniai, kurių kokybės elementų vertės gerokai skiriasi nuo verčių, būdingų tokio tipo paviršiniams vandens telkiniams, ir kuriuose atitinkamos biologinės bendrijos gerokai skiriasi nuo būdingų tokio tipo paviršinių vandens telkinių bendrijų natūraliomis gamtinėmis sąlygomis, priskiriami blogos būklės klasei;

29.2. telkiniai, kurių kokybės elementų vertės labai skiriasi nuo verčių, būdingų tokio tipo paviršinio vandens telkiniams, ir kuriuose nėra didelės dalies atitinkamų biologinių bendrijų, būdingų tokio tipo paviršiniams vandens telkiniams natūraliomis gamtinėmis sąlygomis, priskiriami labai blogos būklės klasei.

30. Upių labai gera, gera ir vidutinė ekologinė būklė apibūdinama pagal 2 lentelėje nurodytus kokybės elementų bendruosius požymius.

2 lentelė. Ekologinės būklės kokybės elementų bendrieji požymiai, taikomi upių ekologiškai būklei klasifikuoti

Biologiniai kokybės elementai	Labai gera būklė	Gera būklė	Vidutiniška būklė
Fitoplanktonas	Taksonominė fitoplanktono sudėtis atitinka natūralias gamtines sąlygas arba yra artima joms. Vidutinė fitoplanktono gausa atitinka natūraliems vandens telkiniams būdingas fizinės-chemines sąlygas ir ryškiau nekeičia natūraliems vandens telkiniams būdingo skaidrumo. Fitoplanktono žydėjimo dažnumas ir intensyvumas atitinka natūraliems vandens telkiniams būdingas fizinės-chemines sąlygas.	Yra nedidelių fitoplanktono taksonominės sudėties ir gausos pokyčių, lyginant su natūraliems vandens telkiniams būdinga taksonomine sudėtimi ir gausa. Tokie pokyčiai nerodo, kad greičiau auga dumbliai ir kad dėl to neigiamai paveikiama vandens telkinyje esančių organizmų pusiausvyra ir vandens ar nuosėdų fizinė bei cheminė sudėtis ir kokybė. Gali pasitaikyti nedidelis planktono žydėjimui būdingo dažnumo ir intensyvumo padidėjimas.	Fitoplanktono taksonominė sudėtis vidutiniškai skiriasi nuo natūraliems vandens telkiniams būdingos taksonominės sudėties. Fitoplanktono gausa vidutiniškai paveikta ir gali gerokai pakeisti kitus biologinius ir fizinius-cheminius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes. Gali vidutiniškai padidėti planktono žydėjimo dažnumas ir intensyvumas. Vasaros mėnesiais žydėjimas gali nuolat kartotis.
Makrofitai ir fitobentosos	Vandens augalijos taksonominė sudėtis atitinka natūralias gamtines	Yra nedidelių makrofitų ir fitobentosos taksonominės sudėties ir gausos pokyčių,	Makrofitinių ir fitobentinių organizmų taksonominė sudėtis vidutiniškai skiriasi

	sąlygas arba yra artima joms. Nėra pastebimų vidutinės makrofitinių ir fitobentinių organizmų gausos pokyčių.	lyginant su natūraliems vandens telkiniams būdinga taksonominė sudėtimi ir gausa. Tokie pokyčiai nerodo, kad greičiau auga fitobentosas ar aukštesnės augalų formos ar kad dėl to neigiamai paveikiama vandens telkinyje esančių organizmų pusiausvyra ar vandens bei nuosėdų fizinė-cheminė sudėtis ir kokybė. Dėl antropogeninės veiklos esančios bakterijos fitobentinei bendrijai neigiamos įtakos nedaro.	nuo natūraliems vandens telkiniams būdingos taksonominės sudėties ir yra daug daugiau iškreipta nei esant gerai būklei. Akivaizdūs vidutiniški makrofitinių ir fitobentinių organizmų vidutinės gausos pokyčiai. Fitobentinei bendrijai gali kenkti, o kai kur ją pakeisti dėl antropogeninės veiklos atsiradusi bakterijų plėvelė vandens paviršiuje.
Zoobentosas	Zoobentosos taksonominė sudėtis atitinka natūralias gamtines sąlygas arba yra artima joms. Poveikiui jautrių ir nejautrių rūšių santykis nesiskiria nuo santykio, esančio natūraliomis gamtinėmis sąlygomis. Zoobentosos taksonominė įvairovė artima natūraliomis gamtinėmis sąlygomis gyvenančiai taksonominei įvairovei.	Yra nedidelių zoobentosos taksonominės sudėties ir gausos pokyčių, lyginant su natūraliems vandens telkiniams būdinga taksonominė sudėtimi ir gausa. Poveikiui jautrių ir nejautrių rūšių santykis nelabai skiriasi nuo natūraliems vandens telkiniams būdingo santykio.	Zoobentosos taksonominė sudėtis ir gausa vidutiniškai skiriasi nuo natūraliems vandens telkiniams būdingos taksonominės sudėties. Nėra stambių natūraliems vandens telkiniams būdingų bendrijos taksonų. Poveikiui jautrių ir nejautrių rūšių santykis ir įvairovė daug mažesni nei natūraliems vandens telkiniams būdingas santykis ir įvairovė, ir yra daug mažesni nei esant gerai būklei.
Ichtiofauna	Taksonominė sudėtis ir gausa atitinka natūralias gamtines sąlygas arba yra artima joms. Yra visos natūraliems vandens telkiniams būdingos ir poveikiui jautrios rūšys. Antropogeninė veikla nelemia žuvų bendrijos amžinės sudėties, reprodukcijos ir vystymosi.	Yra nedidelių taksonominės sudėties ir gausos pokyčių, susijusių su antropogeniniu poveikiu fiziniams-cheminiams ir hidromorfologiniams kokybės elementams, lyginant su bendrijomis, būdingomis natūraliems vandens telkiniams. Žuvų bendrijos amžinėse struktūrose yra požymių, rodančių antropogeninės veiklos įtaką fiziniams-cheminiams ir hidromorfologiniams kokybės elementams, ir kad kai kurios rūšys nustojo daugintis ir vystytis.	Dėl antropogeninio poveikio fizikiniams, cheminiams ir hidromorfologiniams kokybės elementams žuvų taksonominė sudėtis ir gausa vidutiniškai skiriasi nuo natūraliems vandens telkiniams būdingų bendrijų sudėties ir gausos. Žuvų bendrijos amžinė struktūra yra vidutiniškai paveikta antropogeninės veiklos.

Lentelės pakeitimai:

Nr. [D1-573](#), 2004-11-08, Žin., 2004, Nr. 168-6209 (2004-11-20), i. k. 104301MISAK00D1-573

Hidromorfolo giniai kokybės elementai	Labai gera būklė	Gera būklė	Vidutiniška būklė
Hidrologinis režimas	Nuotėkio dydis ir dinamika bei su tuo susiję požeminiai	Sąlygos, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas	Sąlygos, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas

	vandenys atitinka natūralias gamtines sąlygas arba yra artimi joms.	biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.	biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.
Upės vientisumas	Antropogeninė veikla neigiamai neveikia upės vientisumo, vandens organizmų migracija ir nuosėdų pernešimas gali vykti laisvai.	Sąlygos, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.	Sąlygos, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.
Morfologinės sąlygos	Upės vagos forma, pločio ir gylio svyravimai, tėkmės greitis, substrato būklė ir krantų zonos struktūra bei būklė atitinka natūralias gamtines sąlygas arba yra artimi joms.	Sąlygos, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.	Sąlygos, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.
Fiziniai-cheminiai kokybės elementai	Labai gera būklė	Gera būklė	Vidutiniška būklė
Bendrosios sąlygos	Fizinius-cheminius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertės atitinka vertes, būdingas natūraliomis gamtinėmis sąlygomis arba yra artimos joms. Maistingųjų medžiagų koncentracijos neviršija ribų, būdingų natūraliomis gamtinėmis sąlygomis. Druskingumas, pH, deguonies balansas, rūgščių neutralizavimo geba ir temperatūra bei jų kaita yra nepaveikti antropogeninės veiklos, ir jų kaitos intervalas yra artimas natūralioms gamtinėms sąlygoms.	Temperatūra, deguonies balansas, pH, rūgščių neutralizavimo geba ir druskingumas užtikrina natūraliems vandens telkiniams būdingų ekosistemų funkcionavimą bei sąlygas, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes. Maistingųjų medžiagų koncentracijos neviršija didžiausių leistinų koncentracijų ir užtikrina ekosistemų funkcionavimą bei sąlygas, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.	Sąlygos, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.
Specifiniai sintetiniai teršalai	Koncentracijos yra artimos nuliui arba žemiau aptikimo ribos, taikant įprastus pažangiausias analitinius metodus.	Koncentracijos, kurios neviršija didžiausių leistinų koncentracijų.	Sąlygos, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.
Specifiniai nesintetiniai teršalai	Koncentracijos neviršija ribų, būdingų natūralioms gamtinėms sąlygoms.	Koncentracijos, kurios neviršija didžiausių leistinų koncentracijų.	Sąlygos, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.

31. Ežerų labai gera, gera ir vidutinė ekologinė būklė apibrėžiama pagal 3 lentelėje nurodytus kokybės elementų bendruosius požymius.

3 lentelė. Ekologinės būklės kokybės elementų bendrieji požymiai, taikomi ežerų ekologiškai būklei klasifikuoti

Biologiniai kokybės elementai	Labai gera būklė	Gera būklė	Vidutiniška būklė
Fitoplanktonas	Taksonominė fitoplanktono sudėtis atitinka natūralias	Yra nedidelių fitoplanktono taksonominės sudėties ir gausos	Fitoplanktono taksonominė sudėtis

	gamtinės sąlygas arba yra artima joms. Vidutinė fitoplanktono gausa atitinka natūraliems vandens telkiniams būdingas fizines-chemines sąlygas ir ryškiau nekeičia natūraliems vandens telkiniams būdingo skaidrumo. Fitoplanktono žydėjimo dažnumas ir intensyvumas atitinka natūraliems vandens telkiniams būdingas fizines-chemines sąlygas.	pokyčių, lyginant su natūraliems vandens telkiniams būdinga taksonomine sudėtimi ir gausa. Tokie pokyčiai nerodo, kad greičiau auga dumbliai ir kad dėl to paveikiama vandens telkinyje esančių organizmų pusiausvyra ir vandens ar nuosėdų fizinė bei cheminė sudėtis ir kokybė. Gali pasitaikyti nedidelis planktono žydėjimui būdingo dažnumo ir intensyvumo padidėjimas.	vidutiniškai skiriasi nuo natūraliems vandens telkiniams būdingos taksonominės sudėties. Fitoplanktono gausa vidutiniškai paveikta ir gali gerokai pakeisti kitus biologinius ir fizinius-cheminius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes. Gali vidutiniškai padidėti planktono žydėjimo dažnumas ir intensyvumas. Vasaros mėnesiais žydėjimas gali nuolat kartotis.
Makrofitai ir fitobentosas	Vandens augalijostaksonominė sudėtis atitinka natūralias gamtines sąlygas arba yra artima joms. Nėra pastebimų vidutinės makrofitinių ir fitobentinių organizmų gausos pokyčių.	Yra nedidelių makrofitų ir fitobentosos taksonominės sudėties ir gausos pokyčių, lyginant su natūraliems vandens telkiniams būdinga taksonomine sudėtimi ir gausa. Tokie pokyčiai nerodo, kad greičiau auga fitobentosas ar aukštesnės augalų formos ar kad dėl to neigiamai paveikiama vandens telkinyje esančių organizmų pusiausvyra ar vandens bei nuosėdų fizinė-cheminė sudėtis ir kokybė. Dėl antropogeninės veiklos esančios bakterijos fitobentinei bendrijai neigiamos įtakos nedaro.	Makrofitinių ir fitobentinių organizmų taksonominė sudėtis vidutiniškai skiriasi nuo natūraliems vandens telkiniams būdingos taksonominės sudėties ir yra daug daugiau iškreipta nei esant gerai būklei. Akivaizdūs vidutiniški makrofitinių ir fitobentinių organizmų vidutinės gausos pokyčiai. Fitobentinei bendrijai gali kenkti, o kai kur ją pakeisti dėl antropogeninės veiklos atsiradusi bakterijų plėvelė vandens paviršiuje.
Zoobentosas	Zoobentosos taksonominė sudėtis atitinka natūralias gamtines sąlygas arba yra artima joms. Poveikiui jautrių ir nejautrių rūšių santykis nesiskiria nuo santykio, esančio natūraliomis gamtinėmis sąlygomis. Zoobentosos taksonominė įvairovė artima natūraliomis gamtinėmis sąlygomis esančiai taksonominei įvairovei.	Yra nedidelių zoobentosos taksonominės sudėties ir gausos pokyčių, lyginant su natūraliems vandens telkiniams būdinga taksonomine sudėtimi ir gausa. Poveikiui jautrių ir nejautrių rūšių santykis nelabai skiriasi nuo natūraliems vandens telkiniams būdingo santykio.	Zoobentosos taksonominė sudėtis ir gausa vidutiniškai skiriasi nuo natūraliems vandens telkiniams būdingos taksonominės sudėties. Nėra stambių natūraliems vandens telkiniams būdingų bendrijos taksonų. Poveikiui jautrių ir nejautrių rūšių santykis ir įvairovė daug mažesni nei natūraliems vandens telkiniams būdingas santykis ir įvairovė, ir daug mažesni nei esant gerai būklei.
Ichtiofauna	Taksonominė sudėtis ir gausa atitinka natūralias gamtines sąlygas arba yra artima joms.	Yra nedidelių taksonominės sudėties ir gausos pokyčių, susijusių su antropogeniniu poveikiu fiziniams-cheminiams ir hidromorfologiniams kokybės	Dėl antropogeninio poveikio fizikiniams, cheminiams ir hidromorfologiniams kokybės elementams žuvų

	Yra visos natūraliems vandens telkiniams būdingos ir poveikiui jautrios rūšys. Antropogeninė veikla nelemia žuvų bendrijos amžinės sudėties, reprodukcijos ir vystymosi.	elementams, lyginant su natūraliems vandens telkiniams būdingomis sąlygomis. Žuvų bendrijos amžinėse struktūrose yra požymių, rodančių antropogeninės veiklos įtaką fiziniams-cheminiams ir hidromorfologiniams kokybės elementams, ir kad kai kurios rūšys nustojo daugintis ir vystytis.	taksonominė sudėtis ir gausa vidutiniškai skiriasi nuo natūraliems vandens telkiniams būdingų bendrijų sudėties ir gausos. Žuvų bendrijos amžinė struktūra yra vidutiniškai paveikta antropogeninės veiklos.
Hidromorfolo giniai kokybės elementai	Labai gera būklė	Gera būklė	Vidutiniška būklė
Hidrologinis režimas	Nuotėkio dydis, dinamika bei lygis, skendinčiųjų medžiagų nusėdimo laikas bei ryšys su požeminiu vandeniu atitinka natūralias gamtines sąlygas arba yra artimi joms.	Sąlygos, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.	Sąlygos, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.
Morfologinės sąlygos	Ežero gylio svyravimai, substrato kiekis ir struktūra, krantų zonos struktūra bei būklė atitinka natūralias gamtines sąlygas arba yra artimi joms.	Sąlygos, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.	Sąlygos, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.
Fiziniai- cheminiai kokybės elementai	Labai gera būklė	Gera būklė	Vidutiniška būklė
Bendrosios sąlygos	Fizinius-cheminius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertės atitinka natūralias gamtines sąlygas arba yra artima joms. Maistingųjų medžiagų koncentracijos neviršija ribų, būdingų natūraliomis gamtinėmis sąlygomis. Druskingumas, pH, deguonies balansas, rūgščių neutralizavimo geba ir temperatūra bei jų kaita yra nepaveikti antropogeninės veiklos, ir jų kaitos intervalas yra artimas natūralioms gamtinėms sąlygoms.	Temperatūra, deguonies balansas, pH, rūgščių neutralizavimo geba ir druskingumas užtikrina natūraliems vandens telkiniams būdingų ekosistemų funkcionavimą bei sąlygas, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes. Maistingųjų medžiagų koncentracijos neviršija didžiausių leistinų koncentracijų ir užtikrina ekosistemų funkcionavimą bei sąlygas, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.	Sąlygos, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.
Specifiniai sintetiniai teršalai	Koncentracijos yra artimos nuliui arba žemiau aptikimo ribos, taikant įprastus pažangiausius analitinius metodus.	Koncentracijos, kurios neviršija didžiausių leistinų koncentracijų.	Sąlygos, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.
Specifiniai nesintetiniai teršalai	Koncentracijos neviršija ribų, būdingų natūralioms gamtinėms sąlygoms.	Koncentracijos, kurios neviršija didžiausių leistinų koncentracijų.	Sąlygos, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.

Lentelės pakeitimai:

32. Tarpinių vandenų labai gera, gera ir vidutinė ekologinė būklė apibrėžiama pagal 4 lentelėje nurodytus kokybės elementų bendruosius požymius.

4 lentelė. Ekologinės būklės kokybės elementų bendrieji požymiai, taikomi tarpinių vandenų ekologinei būklei klasifikuoti

Biologiniai kokybės elementai	Labai gera būklė	Gera būklė	Vidutiniška būklė
Fitoplanktonas	taksonominė fitoplanktono sudėtis atitinka natūralias gamtines sąlygas arba yra artima joms. Vidutinė fitoplanktono gausa atitinka natūraliems vandens telkiniams būdingas fizines-chemines sąlygas ir ryškiau nekeičia natūraliems vandens telkiniams būdingo skaidrumo. Fitoplanktono žydėjimo dažnumas ir intensyvumas atitinka natūraliems vandens telkiniams būdingas fizines-chemines sąlygas.	Yra nedidelių fitoplanktono taksonominės sudėties ir gausos pokyčių, lyginant su natūraliems vandens telkiniams būdinga taksonomine sudėtimi ir gausa. Tokie pokyčiai nerodo, kad greičiau auga dumbliai ir kad dėl to neigiamai paveikiama vandens telkinyje esančių organizmų pusiausvyra ir vandens ar nuosėdų fizinė bei cheminė sudėtis ir kokybė. Gali pasitaikyti nedidelis fitoplanktono žydėjimui būdingo dažnumo ir intensyvumo padidėjimas.	Fitoplanktono taksonominė sudėtis vidutiniškai skiriasi nuo natūraliems vandens telkiniams būdingos taksonominės sudėties. Fitoplanktono gausa vidutiniškai paveikta ir gali gerokai pakeisti kitus biologinius ir fizinius-cheminius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes. Gali vidutiniškai padidėti fitoplanktono žydėjimo dažnumas ir intensyvumas. Vasaros mėnesiais žydėjimas gali nuolat kartotis.
Makrodumbliai	Makrodumblių taksonominė sudėtis atitinka natūralias gamtines sąlygas arba yra artima joms. Nėra pastebimų makrodumblių dangos pokyčių.	Yra nedidelių makrodumblių taksonominės sudėties ir gausos pokyčių, lyginant su natūraliems vandens telkiniams būdinga taksonomine sudėtimi ir gausa. Tokie pokyčiai nerodo, kad greičiau auga makrodumbliai ar kad dėl to neigiamai paveikiama vandens telkinyje esančių organizmų pusiausvyra ar vandens fizinė-cheminė sudėtis ir kokybė.	Makrodumblių taksonominė sudėtis vidutiniškai skiriasi nuo natūraliems vandens telkiniams būdingos taksonominės sudėties ir yra daugiau paveikta nei esant gerai būklei. Makrodumblių gausa yra vidutiniškai paveikta ir gali lemti vandens telkinyje gyvenančių organizmų pusiausvyrą.
Gaubtasėkliai	Taksonominė sudėtis atitinka natūralias gamtines sąlygas arba yra artima joms. Nėra pastebimų gaubtasėklių gausos pokyčių.	Yra nedidelių gaubtasėklių taksonominės sudėties pokyčių, lyginant su natūraliems vandens telkiniams būdinga taksonomine sudėtimi. Gaubtasėklių rūšių gausa nestipriai paveikta.	Gaubtasėklių taksonominė sudėtis vidutiniškai skiriasi nuo natūraliems vandens telkiniams būdingos taksonominės sudėties ir yra daugiau paveikta nei esant gerai būklei. Gaubtasėklių rūšių gausa vidutiniškai paveikta.
Zoobentosas	Zoobentosos taksonominė sudėtis atitinka natūralias gamtines sąlygas arba yra artima joms.	Yra nedidelių zoobentosos taksonominės sudėties ir gausos pokyčių, lyginant su natūraliems vandens telkiniams	Zoobentosos taksonominė sudėtis ir gausa vidutiniškai skiriasi nuo natūraliems vandens telkiniams

	Poveikiui jautrių ir nejautrių rūšių santykis nesiskiria nuo santykio, esančio natūraliomis gamtinėmis sąlygomis. Zoobentosos taksonominė įvairovė artima natūraliomis gamtinėmis sąlygomis esančiai taksonominei įvairovei.	būdinga taksonomine sudėtimi ir gausa. Poveikiui jautrių ir nejautrių rūšių santykis nelabai skiriasi nuo natūraliems vandens telkiniams būdingo santykio.	būdingos taksonominės sudėties ir gausos. Nėra stambių natūraliems vandens telkiniams būdingų bendrijos taksonų. Poveikiui jautrių ir nejautrių rūšių santykis ir įvairovė daug mažesni nei natūraliems vandens telkiniams būdingas santykis ir įvairovė, ir yra mažesni nei esant gerai būklei.
Ichti fauna	Taksonominė sudėtis ir gausa atitinka natūralias gamtines sąlygas arba yra artima joms. Yra visos natūraliems vandens telkiniams būdingos ir poveikiui jautrios rūšys. Antropogeninė veikla nelemia žuvų bendrijos amžinės sudėties, reprodukcijos ir vystymosi.	Yra nedidelių taksonominės sudėties ir gausos pokyčių, susijusių su antropogeniniu poveikiu fiziniams-cheminiams ir hidromorfologiniams kokybės elementams, lyginant su natūraliems vandens telkiniams būdinga taksonomine sudėtimi ir gausa. Žuvų bendrijos amžinėse struktūrose yra požymių, rodančių antropogeninės veiklos įtaką fiziniams-cheminiams ir hidromorfologiniams kokybės elementams, ir kad kai kurios rūšys nustojo daugintis ir vystytis.	Dėl antropogeninio poveikio fiziniams-cheminiams ir hidromorfologiniams kokybės elementams žuvų taksonominė sudėtis ir gausa vidutiniškai skiriasi nuo natūraliems vandens telkiniams būdingos taksonominės sudėties ir gausos. Žuvų bendrijos amžinė struktūra yra vidutiniškai paveikta antropogeninės veiklos.
Hidromorfologiniai kokybės elementai	Labai gera būklė	Gera būklė	Vidutiniška būklė
Potvynių režimas	Gėlo vandens tėkmės režimas atitinka natūralias gamtines sąlygas arba yra artimas joms.	Sąlygos, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.	Sąlygos, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.
Morfologinės sąlygos	Gylio kaita, substrato būklė ir potvynių-atoslūgių zonų struktūra bei būklė atitinka natūralias gamtines sąlygas arba yra artimi joms.	Sąlygos, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.	Sąlygos, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.
Fiziniai-cheminiai kokybės elementai	Labai gera būklė	Gera būklė	Vidutiniška būklė
Bendrosios sąlygos	Fizinius-cheminius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertės atitinka vertes, būdingas natūraliomis gamtinėmis sąlygomis arba yra artimos joms. Maistingųjų medžiagų koncentracijos neviršija ribų, būdingų netrikdomomis gamtinėmis sąlygomis.	Temperatūra, deguonies balansas ir skaidrumas užtikrina natūraliems vandens telkiniams būdingų ekosistemų funkcionavimą bei sąlygas, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes. Maistingųjų medžiagų koncentracijos neviršija	Sąlygos, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.

	Temperatūra, deguonies balansas ir skaidrumas bei jų kaita yra nepaveikti antropogeninės veiklos, ir jų kaitos intervalas yra artimas natūralioms gamtinėms sąlygoms.	didžiausių leistinų koncentracijų ir užtikrina ekosistemų funkcionavimą bei sąlygas, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.	
Specifiniai sintetiniai teršalai	Koncentracijos yra artimos nuliui arba žemiau aptikimo ribos, taikant įprastus pažangiausius analitinius metodus.	Koncentracijos, kurios neviršija didžiausių leistinų koncentracijų.	Sąlygos, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.
Specifiniai nesintetiniai teršalai	Koncentracijos neviršija ribų, būdingų natūralioms gamtinėms sąlygoms.	Koncentracijos, kurios neviršija didžiausių leistinų koncentracijų.	Sąlygos, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.

Lentelės pakeitimai:

Nr. [D1-573](#), 2004-11-08, *Žin.*, 2004, Nr. 168-6209 (2004-11-20), i. k. 104301MISAK00D1-573

33. Pakrantės vandenų labai gera, gera ir vidutinė ekologinė būklė apibrėžiama pagal 5 lentelėje nurodytus kokybės elementų bendruosius požymius.

5 lentelė. Ekologinės būklės kokybės elementų bendrieji požymiai, taikomi pakrantės vandenų ekologinei būklei klasifikuoti

Biologiniai kokybės elementai	Labai gera būklė	Gera būklė	Vidutiniška būklė
Fitoplanktonas	Rūšinė fitoplanktono sudėtis atitinka natūralias gamtines sąlygas arba yra artima joms. Vidutinė fitoplanktono gausa atitinka natūraliems vandens telkiniams būdingas fizines-chemines sąlygas ir ryškiau nekeičia natūraliems vandens telkiniams būdingo skaidrumo. Fitoplanktono žydėjimo dažnumas ir intensyvumas atitinka natūraliems vandens telkiniams būdingas fizines-chemines sąlygas.	Yra nedidelių fitoplanktono rūšinės sudėties ir gausos pokyčių, lyginant su natūraliems vandens telkiniams būdinga rūšine sudėtimi ir gausa. Tokie pokyčiai nerodo, kad greičiau auga dumbliai ir kad dėl to neigiamai paveikiama vandens telkinyje esančių organizmų pusiausvyrą ir vandens ar nuosėdų fizinė-cheminė sudėtis ir kokybė. Gali pasitaikyti nedidelis planktono žydėjimui būdingo dažnumo ir intensyvumo padidėjimas.	Fitoplanktono rūšinė sudėtis vidutiniškai skiriasi nuo natūraliems vandens telkiniams būdingos rūšinės sudėties. Fitoplanktono gausa vidutiniškai paveikta ir gali gerokai pakeisti kitus biologinius ir fizinius-cheminius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes. Gali vidutiniškai padidėti planktono žydėjimo dažnumas ir intensyvumas. Vasaros mėnesiais žydėjimas gali nuolat kartotis.
Makrodumbliai	Makrodumblių rūšinė sudėtis atitinka natūralias gamtines sąlygas. Dėl antropogeninės veiklos nėra pastebimų makrodumblių dangos pokyčių.	Yra nedidelių makrodumblių rūšinės sudėties ir gausos pokyčių, lyginant su natūraliems vandens telkiniams būdinga rūšine sudėtimi ir gausa. Tokie pokyčiai nerodo, kad greičiau auga makrodumbliai ir kad dėl to neigiamai paveikiama vandens telkinyje esančių organizmų pusiausvyrą ir vandens ar nuosėdų fizinė-	Makrodumblių rūšinė sudėtis vidutiniškai skiriasi nuo natūraliems vandens telkiniams būdingos rūšinės sudėties ir yra daugiau paveikta nei esant gerai būklei. Makrodumblių gausa yra vidutiniškai paveikta ir gali lemti vandens telkinyje gyvenančių organizmų

		cheminė sudėtis ir kokybė.	pusiausvyrą.
Zoobentosas	Zoobentosos rūšinė sudėtis atitinka natūralias gamtines sąlygas arba yra artima joms. Poveikiui jautrių ir nejautrių rūšių santykis nesiskiria nuo santykio, esančio natūraliomis gamtinėmis sąlygomis. Zoobentosos rūšinė įvairovė artima natūraliomis gamtinėmis sąlygomis esančiai rūšinei įvairovei.	Yra nedidelių zoobentosos rūšinės sudėties ir gausos pokyčių, lyginant su natūraliems vandens telkiniams būdinga rūšinė sudėtimi ir gausa. Poveikiui jautrių ir nejautrių rūšių santykis nelabai skiriasi nuo natūraliems vandens telkiniams būdingo santykio.	Zoobentosos rūšinė sudėtis ir gausa vidutiniškai skiriasi nuo natūraliems vandens telkiniams būdingos rūšinės sudėties ir gausos. Nėra stambių natūraliems vandens telkiniams būdingų bendrijos taksonų. Poveikiui jautrių ir nejautrių rūšių santykis ir įvairovė yra mažesni nei natūraliems vandens telkiniams būdingas santykis ir įvairovė, ir mažesni nei esant gerai būklei.
Hidromorfologiniai kokybės elementai	Labai gera būklė	Gera būklė	Vidutiniška būklė
Potvynių režimas	Gėlo vandens tėkmės režimas, vyraujančių srovių kryptis ir greitis atitinka natūralias gamtines sąlygas arba yra artimi joms.	Sąlygos, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.	Sąlygos, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.
Morfologinės sąlygos	Pakrančių vandens gylio svyravimai, substrato būklė ir potvynių-atoslūgių zonų struktūra bei būklė atitinka natūralias gamtines sąlygas arba yra artimi joms.	Sąlygos, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.	Sąlygos, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.
Fiziniai-cheminiai kokybės elementai	Labai gera būklė	Gera būklė	Vidutiniška būklė
Bendrosios sąlygos	Fizinius-cheminius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertės atitinka vertes, būdingas natūraliomis gamtinėmis sąlygomis arba yra artimos joms. Maistingųjų medžiagų koncentracijos neviršija ribų, būdingų natūralioms gamtinėms sąlygoms. Druskingumas, pH, deguonies balansas, rūgščių neutralizavimo geba ir temperatūra bei jų kaita yra nepaveikti antropogeninės veiklos, ir jų kaitos intervalas yra artimas natūralioms gamtinėms sąlygoms.	Temperatūra, deguonies balansas, pH, rūgščių neutralizavimo geba ir druskingumas užtikrina natūraliems vandens telkiniams būdingų ekosistemų funkcionavimą bei sąlygas, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes. Maistingųjų medžiagų koncentracijos neviršija didžiausių leistinų koncentracijų ir užtikrina ekosistemų funkcionavimą bei sąlygas, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.	Sąlygos, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.
Specifiniai sintetiniai teršalai	Koncentracijos yra artimos nuliui arba žemiau aptikimo ribos, taikant įprastus pažangiausius analitinius metodus.	Koncentracijos, kurios neviršija didžiausių leistinų koncentracijų.	Sąlygos, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.
Specifiniai	Koncentracijos neviršija ribų,	Koncentracijos, kurios	Sąlygos, kurių reikia norint

nesintetiniai teršalai	būdingų natūralioms gamtinėms sąlygoms.	neviršija didžiausių leistinų koncentracijų.	pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.
------------------------	---	--	--

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-573](#), 2004-11-08, Žin., 2004, Nr. 168-6209 (2004-11-20), i. k. 104301MISAK00D1-573

34. Dirbtinių ir labai pakeistų vandens telkinių „maksimaliam“, „geram“ ir „vidutiniškam“ ekologiniam potencialui nustatyti taikomi 6 lentelėje nurodyti kokybės elementų bendrieji požymiai.

6 lentelė. Kokybės elementų bendrieji požymiai, taikomi dirbtinių ir labai pakeistų vandens telkinių ekologiniam potencialui nustatyti

Biologinės kokybės elementai	Maksimalus ekologinis potencialas	Geras ekologinis potencialas	Vidutiniškas ekologinis potencialas
Biologiniai kokybės elementai	Atitinkamos biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertės yra labai artimos panašaus tipo paviršinio vandens telkinių atitinkamoms vertėms, atsižvelgiant į fizines sąlygas, kurios priklauso nuo vandens telkinio dirbtinių ar labai pakeistų charakteristikų.	Atitinkamos biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertės nelabai skiriasi nuo verčių, būdingų maksimaliam ekologiniam potencialui.	Atitinkamos biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertės vidutiniškai skiriasi nuo verčių, būdingų maksimaliam ekologiniam potencialui ir labiau skiriasi nuo tų verčių, kurios stebimos esant gerai būklei.
Hidromorfologiniai elementai	Hidromorfologinė būklė rodo, kad pritaikius visas švelninančias priemones, kurios užtikrina kuo natūralesnes, visų pirma faunos, migracijos ir neršimo ekologines sąlygas, paviršinio vandens telkiniui daromas tik toks poveikis, kurį sukelia jo dirbtinės ar labai pakeistos charakteristikos.	Sąlygos, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.	Sąlygos, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.
Fiziniai-cheminiai elementai	Maksimalus ekologinis potencialas	Geras ekologinis potencialas	Vidutiniškas ekologinis potencialas
Bendrosios sąlygos	Fizinius-cheminius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertės atitinka vertes, būdingas natūralioms gamtinėms sąlygoms arba yra artimos joms. Maistingųjų medžiagų koncentracijos neviršija ribų, būdingų natūralioms gamtinėms sąlygoms. Druskingumas, pH, deguonies balansas, rūgščių neutralizavimo geba ir temperatūra bei jų kaita yra nepaveikti antropogeninės veiklos, ir jų kaitos intervalas yra artimas natūralioms gamtinėms sąlygoms.	Temperatūra, deguonies balansas, pH, rūgščių neutralizavimo geba ir druskingumas užtikrina natūraliems vandens telkiniams būdingų ekosistemų funkcionavimą bei sąlygas, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes. Maistingųjų medžiagų koncentracijos neviršija didžiausių leistinų koncentracijų ir užtikrina ekosistemų funkcionavimą bei sąlygas, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.	Sąlygos, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.

Specifiniai sintetiniai teršalai	Koncentracijos yra artimos nuliui arba žemiau aptikimo ribos, taikant įprastus pažangiausius analitinius metodus.	Koncentracijos, kurios neviršija didžiausių leistinų koncentracijų.	Sąlygos, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.
Specifiniai nesintetiniai teršalai	Koncentracijos neviršija ribų, būdingų natūralioms gamtinėms sąlygoms.	Koncentracijos, kurios neviršija didžiausių leistinų koncentracijų.	Sąlygos, kurių reikia norint pasiekti aukščiau nurodytas biologinius kokybės elementus apibūdinančių rodiklių vertes.

35. Vertinant ekologinę būklę pagal specifinius teršalus, šios Tvarkos priede nurodytiems teršalams ir jų grupėms vandens kokybės standartai nustatomi pagal žemiau pateiktą Tvarką.

36. Vandens kokybės standartai priede nurodytiems teršalams ir jų grupėms gali būti nustatomi vandeniui, nuosėdoms ir biotai. Kur įmanoma, būtina surinkti ūmaus ir ilgalaikio toksiškumo testo tyrimų duomenis apie vandenyje gyvenančių organizmų taksonus, svarbius atitinkamam vandens telkinio tipui. Pagrindiniai tiriamieji taksonai yra:

36.1. dumbliai ir (arba) makrofitai;

36.2. dafnijos ir druskingiems vandenims būdingi organizmai;

36.3. žuvis.

37. Nustatant didžiausią leistiną metinės koncentracijos vidurkį šios Tvarkos priede nurodytiems teršalams, reikia laikytis šios Tvarkos:

37.1. pagal turimų duomenų pobūdį ir kokybę bei Europos Sąjungos metodines rekomendacijas, nurodytas „Techninio orientacinio dokumento, papildančio Komisijos direktyvą, nustatančią medžiagų, apie kurias pranešta pagal Tarybos direktyvą 67/548/EEB, pavojingumo žmonėms ir aplinkai įvertinimo principus ir Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94 dėl naudojamų medžiagų pavojingumo įvertinimo“ II dalies 3.3.1 skirsnyje, taip pat pagal šios Tvarkos 7 lentelėje nurodytus požymius nustatomi saugos faktoriai;

7 lentelė. Saugos faktorių nustatymas pagal duomenis apie teršalų pavojingumą

	Saugos faktorius
Nors viename (iš trijų) trofiniame lygmenyje ūmaus toksiškumo testo metu nustatyta teršalų koncentracija $L(E)C_{50}$.	1000
Ilgalaikio toksiškumo testo metu nustatyta maksimali neveikianti teršalų koncentracija (NOEC) viename trofiniame lygmenyje.	100
Ilgalaikio toksiškumo testo metu nustatytos maksimalios neveikiančios teršalų koncentracijos (NOEC) dviejuose trofiniuose lygmenyse.	50
Ilgalaikio toksiškumo testo metu nustatytos maksimalios neveikiančios teršalų koncentracijos (NOEC) trijuose trofiniuose lygmenyse.	10
Kiti atvejai, įskaitant lauko duomenis ir pavyzdines ekosistemas, kurie leistų tiksliau apskaičiuoti ir taikyti saugos faktorius.	Vertinant kiekvieną konkretų atvejį atskirai.

37.2. prieš galutinai nustatant vandens kokybės standartus įvertinami turimi duomenys apie teršalų patvarumo ir biologinio kaupimosi savybes;

37.3. apskaičiuotas vandens kokybės standartas palyginamas su lauko tyrimų duomenimis ir, esant dideliame skirtumui, standartas perskaiciuojamas patikslinant saugos faktorį;

37.4. dėl apskaičiuoto standarto viešai konsultuojamasi ir prireikus patikslinami saugos faktoriai.

VI. POŽEMINIŲ VANDENS TELKINIŲ BŪKLĖS VERTINIMO BENDRIEJI PRINCIPAI

38. Požeminio vandens telkinio kiekybinė būklė vertinama pagal požeminio vandens lygį jame, o cheminė būklė – pagal vandens savitąjį elektrinį laidį ir teršalų koncentraciją.

39. Bendrieji geros požeminio vandens telkinio kiekybinės būklės ir geros požeminio vandens telkinio cheminės būklės požymiai apibrėžti 8 lentelėje.

8 lentelė. Bendrieji geros požeminio vandens telkinio kiekybinės būklės ir geros požeminio vandens telkinio cheminės būklės požymiai

Vertinimo elementai	Gera kiekybinė būklė
Požeminio vandens lygis	Požeminio vandens lygiui požeminio vandens telkinyje palaikyti užtenka esamų požeminio vandens išteklių, esant tam pačiam ilgalaikiam metiniam vandens ėmimo iš telkinio vidurkiui. Požeminio vandens lygio pokyčiai dėl antropogeninių priežasčių: – netrukdo pasiekti susijusiems paviršiniam vandenims nustatytų aplinkos apsaugos tikslų, – reikšmingiau nepablogina tokių vandenų būklės, – nepakenkia sausumos ekosistemoms, kurios tiesiogiai priklauso nuo požeminio vandens telkinio. Vandens tėkmės krypties pasikeitimai dėl lygio pokyčių gali atsirasti tik laikinai arba nuolatos tik ribotame plote, bet dėl to į jį nepatenka nei druskingas vanduo, nei kitos intruzijos, ir tai nerodo ilgalaikių, aiškiai matomų antropogeniškai sukulto tėkmės krypties pasikeitimo tendencijų, dėl kurių į vandenį gali patekti tokios intruzijos.
Vertinimo elementai	Gera cheminė būklė
Teršalų koncentracija	Požeminio vandens telkinio cheminė sudėtis tokia, kad teršalų koncentracija: – nerodo, kad į vandenį būtų patekę druskinio vandens ar kitokių intruzijų, – neviršija Lietuvos Respublikoje pagal Europos Bendrijos teisės aktus nustatytų vandens kokybės normų, – netrukdo pasiekti susijusiems paviršiniam vandenims nustatytų aplinkosaugos tikslų, reikšmingiau nepablogina ekologinės ar cheminės tokių telkinių būklės ir reikšmingiau nekenkia sausumos ekologinėms sistemoms, kurios tiesiogiai priklauso nuo to požeminio vandens telkinio.
Savitasis elektrinis laidis	Savitojo elektrinio laidžio pokyčiai nerodo jūros vandens ar kitokios kilmės mineralinio vandens intruzijų į požeminio vandens telkinį.

PAGRINDINIŲ TERŠALŲ INDIKACINIS SĄRAŠAS

1. Halogenų organiniai junginiai ir medžiagos, kurios vandens aplinkoje gali sudaryti tokius junginius.
2. Fosforo organiniai junginiai.
3. Alavo organiniai junginiai.
4. Medžiagos ir preparatai arba jų tirpimo vandenyje produktai, jeigu buvo įrodyta, kad jie turi kancerogeninių arba mutageninių savybių arba tokių savybių, kurios gali paveikti steroidinių hormonų gamybos, tiroidinę, reprodukcinę arba kitas su vidaus sekrecijos liaukomis susijusias funkcijas vandens aplinkoje arba per ją.
5. Patvarūs angliavandeniliai ir patvarios bei biologiškai kaupiamos organinės toksiškos medžiagos.
6. Cianidai.
7. Metalai ir jų junginiai.
8. Arsenas ir jo junginiai.
9. Biocidai ir augalų apsaugos produktai.
10. Skendinčios medžiagos.
11. Medžiagos, lemiančios eutrofikaciją (nitratai ir fosfatai).
12. Medžiagos, neigiamai veikiančios deguonies balansą (matuojamos naudojant tokius parametrus, kaip biologinis deguonies sunaudojimas, cheminis deguonies sunaudojimas ir kt.).

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. [D1-573](#), 2004-11-08, Žin., 2004, Nr. 168-6209 (2004-11-20), i. k. 104301MISAK00D1-573
Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymų pakeitimo